

Kázání: 63. Jak být in

O spravedlnosti a milosrdenství .

Kázání

Jak být in

1. čtení: Micheáš 6, 6 - 8

6 „Jak předstoupím před Hospodina? S čím se mám sklonit před Bohem na výšině? Mohu před něj předstoupit s oběťmi zápalnými, s ročními býčky?

7 Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v deseti tisících potoků oleje? Což smím dát za svou nevěrnost svého prvorozence, v oběť za svůj hřích plod svého lůna?“

8 Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.

2. čtení: Marek 12, 28 - 34

28 Přistoupil k němu jeden ze zákoníků, který slyšel jejich rozhovor a shledal, že jim dobře odpověděl. Zeptal se ho: „Které přikázání je první ze všech?“

29 Ježíš odpověděl: „První je toto: ‚Slyš, Izraeli, Hospodin, Bůh náš, jest jediný pán;

30 miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly!’

31 Druhé je toto: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe!’ Většího přikázání nad tato dvě není.“

32 I řekl mu ten zákoník: „Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že jest jediný Bůh a že není jiného kromě něho;

33 a milovat jej z celého srdce, z celého rozumu i z celé síly a milovat bližního jako sám sebe je víc než přinášet Bohu oběti a dary.“

34 Když Ježíš viděl, že moudře odpověděl, řekl mu: „Nejsi daleko od Božího království.“ Potom se ho již nikdo otázat neodvážil.

Sestry a bratři,

možná už jste si taky někdy položili onu tak trochu filozofickou otázku, o co vlastně v životě jde a v čem spočívá jeho smysl.

Ve starověké římské říši, a v mnoha ohledech i dnes, byl v kurzu životní styl, který se označoval zkratkou „chléb a hry“. Podle tohoto hesla jde v životě hlavně o to mít (s prominutím) co do huby a především se nenudit. Nuda a nicnedělání bývá totiž zdrojem všelijakých potíží, zejména může vést k povstáním a revolucím.

Mocenská špička v Římě tohle dobře věděla a tak lidu radši pravidelně dávala najíst a organizovala pro něj podívanou na stadionech, kde se rvali gladiátoři a krev tekla proudem. A lid byl tenkrát spokojen stejně jako jsme spokojeni my dnes, když si otevřeme telku s nějakou tou detektivkou nebo sportovním utkáním. Naštěstí dneska se televizní krev připravuje z kečupu a při hokeji nebo fotbalu nikdo obvykle nekončí na márách.

Bylo by asi poněkud pokrytecké, kdybych se teď tvářil, jako že je zábava něco špatného. Někaké to povyražení a rozptýlení každý potřebujeme, protože být pořád soustředěný jen na práci a povinnosti se po čase jednoduše omrzí.

Komunisti se nám sice 40 let snažili vtouct do hlavy, že to, o co v životě jde především, je práce a nic než práce; moc se jim tahle indoktrinace ale nepovedla.

Dřív zase platilo úsloví „postav dům, zasad' strom a zplod' syna“. Dneska nám už tohle rčení připadá úplně „mimo mísu“. Proč by měl každý stavět dům a plodit syna, když se dá žít pohodlně v bytovce a plodit se můžou klidně i samé dcery? A vysadit jeden strom? To už je dneska žalostně málo.

Všichni nejspíš tušíme, že žít jenom pro práci, pro barák nebo pro syna je poněkud úzký výběr. Potřebujeme i jiný rozměr. Ale že by smysl života spočíval zrovna ve fotbale, ve sledování seriálů nebo v nějakém tom koníčkovi? Nic proti sportu, televizi nebo třeba zahrádkaření. Relaxovat potřebujeme stejně jako smysluplně pracovat. Jen přijít na to, co je takovým nezpochybnitelným cílem, k němuž především stojí za to upřít pozornost, investovat do něj své emoce, myšlení i energii.

V dnešním čtení za Ježíšem přijde nějaký zákoník a vyrukuje s otázkou:

„Který paragraf v Mojžíšově zákoně je ten nejdůležitější?“

Mojžíšův zákon byl, na rozdíl od naší dnešní přebujelé legislativy, ještě celkem přehledný soubor ustanovení, kterými se měl chod židovské společnosti řídit.

Každý se v něm mohl jakž takž orientovat a když jeden honem nevěděl, co a jak, mohl se poradit s tehdejšími právníky neboli zákoníky. Ti se studiu Mojžíšova zákona věnovali soustavně. Stejně jako dnešní právníci o příkazech a zákazech diskutovali, vedli spory a jednotlivé paragrafy vykládali, aby odpovídaly kontextu doby.

Takže Ježíši, které přikázání je první ze všech? Protože my sami právníci zdaleka nejsme, nic se nestane, když se zeptáme trochu jinak: O co vlastně v životě jde? Co máme dělat, abychom, až když se jednou ohlédneme zpátky, mohli s čistým svědomím konstatovat „jo, tohle byl skutečný život, ne jen pořád dokola práce, honění se za větrem, ne jen nekonečná zábava bez hlubšího smyslu“?

A Ježíš se podívá na zákoníka a také na nás, co se v paragrafech moc nevyznáme, a zacituje několik vět ze zmíněného Mojžíšova zákoníku: „Je jenom jeden Bůh a Pán a tohoto Pána máme my lidé milovat celou svou bytostí, srdcem, rozumem i vůlí.“

Když se řekne, že máme milovat Pána Boha, každý tomu může rozumět po svém. Někdo si představí fanatické šílence, kteří jsou v božím jménu ochotni třeba i zabíjet, někdo zase třeba mystiky a mystičky, co někde v ústraní ve vytržení nahlížejí Boží podstatu. Milování Boha zní prostě dneska když ne podezřele, tak alespoň poněkud mimosvětne.

Možná nám pomůže, když si uvědomíme, co všechno se dá milovat jiného. Známe třeba lidi, kteří milují moc. Prostě bez toho slastného pocitu, že ovládají druhé, že mají slovo a určují chod dějin, nemohou být.

Jsou také tací, kteří milují peníze a udělají všechno pro to, aby jich měli víc a ještě víc. Jsou lidé, kteří milují násilí a svět by nejraději uspořádali pomocí strachu. Moc, mamon, násilí, všechno jsou to v jistém smyslu božstva, jakmile jim člověk uvěří, odevzdá jim z lásky svou duši, srdce, rozum a všechnu svou energii.

Když Ježíš připomene první nejdůležitější paragraf, že milovat se má jen a jen Hospodin, protože on jediný je skutečný Pán, pak to znamená, že všem ostatním božstvům a panstvům, která se snaží získat naši pozornost a lásku, se musí říct jasné „ne“.

Milování Boha není nějaké vyšinuté vzhlížení vzhůru, ale docela praktický smysl pro spravedlnost a

ochotu k milosrdenství. Přesně takový totiž Pán Bůh je, spravedlivý a milosrdný. Na tom se shodují všichni starozákonní proroci a Ježíš to jen potvrzuje.

Pokud jsme my lidé Božími obrazy, či zrcadly, jak se o tom vypráví na začátku Bible, pak milovat Boha znamená zrcadlit právě jeho spravedlnost a milosrdenství, zrcadlit soucit s těmi, kterým se právo vyhýbá, připravenost k odpuštění těm, kdo někde zakopli a upadli do bláta.

Hned vzápětí, co Ježíš cituje první velké přikázání o lásce k Bohu, přidá ještě jedno, které je tomu prvnímu naprosto rovnocenné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“

Jak takové milování bližního vypadá v praxi známe z Ježíšova podobenství o milosrdném Samařanovi. Nezištně pomůže okradenému a vážně zraněnému Židu, a to navzdory tomu, že se Samařané a Židé považovali vzájemně za nepřátele. Skutečným bližním je tedy ten, kdo mi pomůže v nouzi, třeba i navzdory tomu, že se jinak vzájemně „vůbec nemusíme“.

Bližní nejsou jen ti, s kterými si rozumím, kteří se mnou kamarádí. Ježíš jde dál. Bližními jsou všichni lidé, bez ohledu na to, jak se na ně díváme, jaké máme vůči nim postoje a předsudky.

V tom příběhu o milosrdném Samařanovi vystupují ještě dva kněží, kteří polomrtvého chudáka obejdou a vůbec mu nepomůžou. Ježíš schválně tyhle dva uvádí jako odstrašující příklad. To, že někdo vyznává Hospodina a slouží mu, ještě vůbec nemusí znamenat, že dělá co Bůh skutečně požaduje.

Být knězem, farářem či kazatelem, být členem církve a chodit do kostela není žádná záruka, že člověk skutečně pochopil, o čem je život a jaký je jeho smysl. Milovat Boha je něco zásadně jiného než zachovávat tradici nebo dbát na náležitě obřady.

Zákoníkovi, který za Ježíšem přišel s otázkou, co je v životě nejdůležitější, se Mistrova odpověď velice zamlouvala. Vlastně se to ještě nikdy nestalo, aby se nějaký zákoník s Ježíšem shodnul. Zatím se ho vždycky snažili nějak nachytat, aby ho mohli označit za heretika nebo povstalce.

Tenhle byl světlou výjimkou. Pochopil, o co Ježíšovi jde. Pochopil proč včera udělal v chrámu pozdvižení, když narušil chrámový provoz převrácením stolů směnárníků a prodavačů obětních zvířat.

Pochopil, že dějinná úloha chrámu už je překonaná, že k tomu, aby bylo člověku odpuštěno už není třeba obětovat dobytek, už není třeba být závislí na kněžích a velekněžích, kteří se sice tváří, že slouží Hospodinu, ve skutečnosti ale uctívají božstva moci, peněz a násilí. Zákoník se s Ježíšem ve všem shodnul. „Nejsi daleko od Božího království,“ řekl mu Ježíš nakonec.

Škoda. Být něčemu blízko stále ještě neznamená být uvnitř, zapojit se, stát se toho součástí. Shodnout se s Ježíšem je sice pěkné, ale pořád to ještě není to ono.

O spravedlnosti a milosrdenství můžeme vést podnětné diskuse a v lecčems se shodnout. Podstatné je ovšem něco jiného. Zda do toho půjdeme. Na 100%, celou svou bytostí, srdcem, rozumem i vůlí. Všude tam, kde jsme, doma, v zaměstnání nebo v kostele. Boží království není krásná vize nebo teorie.

Je to reálná skutečnost, která se odehrává tady a teď, do níž můžeme a máme vstoupit a zapojit se. Nejhorší, co se může stát, je zůstat nedaleko, pár kroků od vstupu. Zůstat na svém místě a jen tak nezúčastněně pozorovat, jak to všechno dopadne. Kdepak, Boží království se musí žít. A právě o tom je život.

Peč

SPCH 31. 10. 2021

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)